

La Veu de Tortosa

SETMANARI REGIONALISTE

Any 2.^{on}

Tortosa, 8 Juliol de 1900

Núm. 32

† 4 DE JULIOL DE 1892

Incendi del pont de barques

Fa vuyt anys y encara sentim l'esgarrifament de la catástrofe d'aquell jorn luctuós que va omplir de dol a la ciutat.

L'incendi's vá iniciar á les deu y mitja del matí.

La causa prou la sab tothom.

S'estava alquitranant una de les barques del centre del pont y al encendre lo foch s'inflamá la caldera corrent la flamerada d'una á l'altra banda dels estrebs. Al veurer lo perill se tiraren al riu los operaris morint un d'ells anomenat Jascinto Monclús y l'practicant d'aquest Hospital don Joseph Gasulla, qu'havía anat á socorrer als demes.

Es impossible descriurer l'aterrament y l'angunia dels tortosins. La fumera y 'ls espetechs de les flames formaven un trist concert..... ¡Una hora y mitja després, lo pont havia desaparegut per complert quedant únicament los caps-ponts que fum jaren fins á les quatre de la tarde.

L'actual Diputat á Cortes, per Tortosa D. Theodor Gonzalez, allavors també representava aquest districte y ab una abnegació digna de bona memoria va exposar al Parlament la desdítza d'aquest pahis, conseguint que s'inclougués en lo pressupósit d'aquell any, la cantitat necessaria pera la construcció del magnífich Pont de ferro que creuha l'Ebre.

Han passat vuyt anys y 'l govern central que 's mira les coses nostres com aquell que sent plourer, té la patxorra de tindre un pont d'adorno, puig malgrat haverse acabat dos anys enrera, per qüestió d'unes quantes pessetes deixa de construhir les rampes d'accés, contribuint á que 'l poble sostingue una gavela baix de tot punt injusta y fora de rahó.

Los anti-regionalistes poden reflectarse en lo mirall centraliste; poden ajudar-lo en sas obres immorals; poden burlarse del poble que paga y calla, però ja vindrá 'l daltabaix de tanta

inmoralitat y escandol y, allavors, al trobarnos en la ruina més espantosa lo poble tindrà dret á treurer á fum de palla als causants d'aquesta revolució que naix en lo bressol d'un servilisme repugnant, odiós y antipatriotich.

Aleshores se podrá invocar la justicia catalana y s'haurá de fuetejar á n'aquesta gentussa famolenca que vol viure á les espatlles del pahis.

Los sofriments també tenen els seus limits!.....

Francesch Mestre y Noè.

Tortosa, Juliol de 1900.

Lo Catalanisme dels tortosins EN LO SIGLE XVI

(Continuació)

D. P. Ambició de regnar que tenen que en los homens sol eser tant exesiva quels trau de tota regla y de tot juhí, y finalment los torna com á rabiosos.

F. No veieu que vol lo Papa cobrar aquell reyne pera tornar-lo á la Iglesia de qui diu ell que era?

D. P. Aqueix será pensen ara son intent, pero no lo de sos parens, que après de vingut á la má del Papa lo reyne puig ells lo pensen governar aturarlos tant pera sí que ja entre ells está fet així lo compte y encara també les parts com en temps del Papa Clement.

F. Jesuchrist nos dom lo reyne que menester y es que sols ell pot anemnosne á misa que ja se acosta la hora.

L. No ya que tenir cuidado que falte misa que desde les 7 hores fins á les 11 ni ha á Santa Candia continuament, pero podemnos pasejar per la Seu y veurá lo señor D. Pedro lo que novament ses obra en ella.

D. P. Gran devoció dihuen ques té per avuy en tota esta terra á eixa devota Santa Candia.

F. Si cert y no sols en esta terra mas en quasi tota España que de Castella y de altres moites parts envien pera mides de esta gloriosa santa pera curar de varios mals y especialment de porsellanes, y ab gran raó, porque vehuen al ull quant gran y quant continuos miracles es Deu servit fer per la intercessió de ella en benefici dels homens lluranlos de tan lleitjes malalties.

D. P. Cosa notable es aqueixa Seu gracies á Deu per tal joia com tenim, si Deu me salve que es magnífica obra aquesta, ó com está autorizada y devota ab los alabastros.

F. Parli bé á V. M.

D. P. Si per cert que ab veritat es una de les mes ben fetes Iglesias que jo he vist y si acaba esta obra será aquest un aseut Temple y parme que están millors estos alabastres que los vidres.

F. Al menys está mes abrigada la Seu y podense pintar les figures dels Sans tant grans com les veu allí que nos podien pintar tant bé en lo vidre per eser de peses molt menudes.

D. P. Dich que está tot molt á mon gust digaume señor y te esta Iglesia molta renta certa per la obra.

F. No, sino molt poca.

D. P. Donchs com la obren tan pomposa.

F. Reparteixen les dos peses en certa forma entre lo Bisbe y eclesiástichs y tanbe los hi ajuda la ciutat.

D. P. La ciutat com tanta pobresa té lo cors de aquesta Iglesia que menester hi sia lo adjutori de la ciutat?

F. Lo cors de la Iglesia á la veritat no es rich mes los donatius ho son prou.

D. P. Com deixa de ser la Iglesia rica tenint riches les Dignitats: no sabeu que nos pot dir ser un Rey pobre que sia Rey de un reyne rich.

F. Si pero aixó es quant lo amor y caritat abunda y quant se ama mes lo be comú que lo particular; asi señor tenim altra usanza y del us fem lley.

D. P. Y quantas dignitats y Canonicats hi ha en aquesta Iglesia?

F. Son les Dignitats 12 y los Canonicats 20.

D. P. Dotse les dignitats?

F. Si á la fé dotse y totes molt bones que les reduixen pero lo adjutori del Papa que dea lo señor Libio en alguna cosa, restarien tota via bones.

D. P. Y que valen?

F. Son de diverses valors que no son totes iguals alguna ni ha que val 2.000 lliures y altres mes de 1.000 y altres 800.

D. P. Jesus es posible de veritat que es una molt gran cosa aqueixa, sino mo digueseu señors vosaltres no hu creuria jo; y en que tenen la renta?

(Continuará).

COLABORACIÓ DE «LA VEU DE TORTOSA»

FEM VIA

La vinguda d'un ministre d'España á Catalunya 'ns ha demostrat la ciencia magna d'aquells bons senyors que reigexen els distins del Estat Espanyol. ¡Que'n son de sa-

biassos! Llastima fou no governessin en els temps de les guerres de Santiago y Cavite, donchs, si ells haguessin estat en els ascons del Poder, potesser que aquelles guerres haurian sigut més y més glorioses encare.

Y, en veritat, no sembla sinó que tinguin la ciencia infusa en el dó de regir les Nacions: á u ls clúchs, ja oviran tot quan s' amaga en el bó y dolent d' una idea. No saben que és el catalanisme, pró fullejan un xich les Bases de Mauresa y parlan d' elles com un llibre: no coneixen ni 'l caracter ni 'l modo de ser de Catalunya, mes rastrejan p l demunt uns quants fets de nostre historia y llansan de llur boca un doll de paraules que encisa d' alló més: no coneixen les necessitats socials de Catalunya y, tot d' un plegat, envien á un Senyor de la sua conlloga á passejarse pels centres industrials pera descubrir lo que may havian *ovirat los antepasados de tan ilustre estirpe*. Y, mercés á n' aqueixa ciencia, no deixan de conèixer les causes y 'ls efectes, la naturalesa y 'l modo d' esser de totes aquelles coses que pertanyan directa é indirectament á la bona marxa y harmonia del Estat Espanyol.

Aixis se compren com al estudiar un xich (perque ab un xiquet ne tenen prou) les aspiracions y necessitats de Catalunya, hagin tan ben interpretat y conegut els mitjos que convenen pera satisfer y dur per bon camí eixa corrent revificadora del catalanisme que vol y deu vindicar al Poble Catalá. Per xó, coneixent, ells, que á Catalunya li convé dexondirse á una vida nova: que li convé cercar la sua salvació en els elements de dintre casa y de cap manera de fora: que li convé conservar y reforzar son esperit nacional, y que li convenen altres coses que abuy per abuy no les podem dir, li han proporcionat els mitjos més aptes pera esser un fet eixes aspiracions del Poble Catalá que 's clouhen en una sola; la renaixensa de Catalunya á una vida propia dintre l' Estat Espanyol.

Els mitjos desvetlladors que ab tanta manya 'ns envia el govern espanyol son molts, essent el més capdal y eficaz: la persecució. Adlme que á primer enduvi apareix esser la persecució un mitj destructor y gens cooperador pera l' éxit d' un ideal com el nostre, no és pas aixis, ans al contrari: es una mesura de propaganda que tot sovint ens haurian d' adreçar aquells bons senyors qu' estan ajassats en les poltrones del Ministeri Espanyol.

Donchs, la persecució, per fera que sia, com la d' abuy, ens podra fer callar en la premsa; ens podrá negar el permis pera crear noves associacions y fer nous mitjings de propaganda, pró no hi fa res: totes aqueixes dene-

gacions esporunejan nostre esperit y 'ns fa reviuire sempre més ardent l' escalf del amor patri. Altrament, com que no podem fer ús de la propaganda pública ó, millor dit, *oficial* ens agafem á la propaganda privada ó siga: á la propaganda individual y del bon exemple que és la més útil y positiva del catalanisme.

Aqueixa és, donchs, la utilitat que reporta tota persecució; aqueixa es la forsa que fa renaixer l' ideal ab més entussiasme y puresa; y aqueixa es la causa, que, les persecucions, may poden aniquilar un ideal veritable, ni 'l poden dividir; sinó que 'l reforzan, l' augmentan y l' avansan á passes de gegant cap á la realisació del fet.

Per xó, els catalanistes, no devem oblidar, en lloch, la gran necessitat de la propaganda individual, y, abuy que les mesures governatives de Madrid apareix vulguin aturar l' avens de la embranzida regeneradora, *hem de fer via sense aturararnos gens*, y, aixó, ho lograrem mitjansant la propaganda individual y del bon exemple, absolutament necessaria pera regenerar é il·lustrar la gent catalana.

Molt ens cal trevallar, catalanistes, perque les condicions socials de nostre Poble no son pas gayre falagueres pera cooperar á la reevindicació de nostre terra; tots veyem com son molts els que de catalans tan sols ne tenen el nom: com fant menyspreu de la sua llengua envergonyintse de parlarla; com s' encisan per unes costums exotiques á nostre caracte veritable de catala, y com se deixan arrastrar per eixa corrent de innovació que tot ho adultera y malmet. ¡Llastima dona veure la disbunxa de nostre organisme nacional aclaparat per la exótica influencia d' elements corruptors y estranys á llur modo d' esser!

Per xó, el catalanisme que es la antitessis d' eixos elements contraris y está destinat per la Providencia de Deu á contrarrestrar eixes forses contraries es el que ha de reeixir la Catalunya de millors temps: la Catalunya de la honradesa: la Catalunya de la bona pau y germanor: en una paraula: la Catalunya catalana. Y, nosaltres, els catalanistes que, grat sia á Deu, són obert els ulls á la clarividencia de la realitat y sentim bategar nostre cor per l' ideal de veritable Patria, que 'l catalanisme si es la sintessis, devem cooperar ab tots nostres enginys y esforços pera la realisació d' aquest ideal, que no es altre que l' ideal de llivertar Catalunya fermada pels lligams opresors. Y, pera lograr aixó, hem de fer una propaganda activa, individual y práctica, donant á conèixer á nostres compatricis lo que fou y es Catalunya: llur historia; llurs bones costums; llurs drets; llurs passat esplendor y grandesa: llur ca-

rácter, sempre trevallador y actiu: les sabies lleys qu' avans es governava y tot quant pot contribuir á la desvetlla de tans cervells ensopits per la ignorancia ó be per la ensenyansa rutinaria y mal dirigida.

Aqueixa es, donchs, nostre feyna de sempre y en especial d' abuy dia. Si volém tirar endevant sense aturararnos gens, y, passada la persecució, reeixir ab més forces y entussiasme, no 'ns devem oblidar que nostre trevall es fer catalans veritables, aixó es: aymants de tot lo de casa y aborridors de totes aquelles coses de fora que portan al demunt el segell de la barbarie d' un poble que no sab que es civilisació. Trevallém, donchs, abuy ab la propaganda individual y demá ab la propaganda col·lectiva, pro tingam sempre present que nostre fi ha de ser catalans veritables y despres catalanistes, perque aixis y tansolszament aixis es com gaudirem el bell fi de nostre ideal, aixó és: la renaixensa de Catalunya á una vida propia dintre l' Estat Espanyol.

Jordi Jordá.

Tarragona, Juliol de 1900.

GARBELLADURES

Lo dilluns va pendrer possessió de l' Alcaldia de Reus, voltat de 150 Guardies Civils l' Alcalde d' en Dato D. Francesch de P. Muñoa.

¡Ja se salvó la patria!

A tan cerimoniós acte hi assistiren:

Lo Governador Civil.

L' Alcalde Accidental

Lo Secretari y..... l' interessat.

Com l' Alcalde de Reus, D. Pau Font y de Rubiñat, no está destituhit, sino suspés, no volgué entregar la vara malgrat los terminants recados del senyor Luengo.

Lo senyor Governador li doná la qu' ell portava á les mans mostrantse ventsut ó destituhit ó volguent insinuar, ab aixó, que la primera autoritat de la provincia, despres del senyor Muñoa, es lo senyor D. Manel Luengo y Prieto. Entenemse, en la qüestió de vara perque en lo demés la cosa cambia de tal manera que nosaltres l' apreciem del modo que segueix:

Governador, sens vara de mando, senyor Luengo.

Alcalde d' en Dato, senyor Muñoa.

Alcalde de Reus, senyor Font de Rubiñat.

Desd' avuy en endevant á Reus si estará molt bé, puig dintre de poch tindran un Batlle á cada carré.

Los de Madrid no son cosa bona pera les rates. Tenen un flat qu' arrastra y una penetració qu' espanta.

Ab motiu del viatge del sabi Dr. Morgades y tot just lo senyor Bisbe de Barcelona ha arribat á la Vila central ells..... los *chicos de la premsa* ja han descobert la tramoya. *Vaya* si l' han descobert. Si, senyor; lo Prelat de Barcelona va á demanar á la Reyna que 's traslade la Cort á la ciutat comptal (!)...

«Qu' anirém tan bé lo diari ho porta, ara anirém bé que la Reyna bé.»

La cansó es vella, però pera nosaltres no pot resultar ni més nova ni més encisadora.

Canya-verda.

Las claus del Mediterrani

Tapemnos la cara de vergonya.

Després d' haver llegit en periódichs estrangers cosas sobre las Balears que no podíam dir, però que 'ns feyan inmensa pena, llegim en un diari de Madrid:

«Ocupándose de las islas Baleares, escribe un periódico militar:

«Bautizado ya con el nombre de «llave del Mediterráneo» el Archipiélago balear, es necesario que los que sueñan con su posesión se aperciban cuanto antes de que no queremos entregársela a nadie.»

Poco importa que nosotros no queramos entregar a nadie el Archipiélago balear si otro más fuerte se lo toma.

Tampoco queríamos entregar, al menos así es de creer, el Archipiélago filipino, ni Cuba, ni Puerto-Rico, y sin embargo... ¡volaverunt!»

Las terras cobradas dels moros pel nostre Jaume I, fetas civilizadas y lliures pel geni catalá, santificadas per las tombas dels Moncadas y pel bressol den Ramon Llull, aquestas hermosas islas, carn de la nostra carn y os dels nostres ossos; aquí á la vista d' aquestas costas de marina abans invicta, capitanejada pels Lluria, Marquet y Vilamarí, els grans almiralls de Catalunya que la feren mestressa del Mediterrani... ¡avuy també en perill!

Si Catalunya hagués tingut... y tingués encara el paper que li pertocava y li pertoca dintre d' Espanya... el domini del Mediterrani no hauria cambiat de mans... ni 's parlaria ara ab impotent petulancia de no voler entregar las sevas claus, ni aquesta negativa se pendria en broma aquí ni á fora.

¡Pobres de nosaltres!

UN ARTICLE NOTABLE

Ab lo titol de «Ejemplos de la Historia» l' *Heraldo de Madrid* publica l' següent notable article, que á pesar d' alguna inexactitut històrica, es digne d' esser llegit, ab la seguretat que sa lectura pot servir d' esment á la gent superba y desagradada y d' estimul á la societat indiferenta al avens y prosperitat de nostra patria.

Diu aixis:

«El 29 de junio de 1282 llegaba una lucida armada al puerto de Alcoyll (El Goll), en Africa, entre Bona y Bugia. A bordo de la nave capitana de la poderosa escuadra iba un gran rey, Pedro III de Aragón, uno de los mayores y más ilustres monarcas de la tierra. El aragonés tenia á sus órdenes 20,000 almogávares, más de 8,000 ballesteros montañeses, 1,000 caballeros de solar distinguido y las mesnadas de Aragón y Cataluña, aguerridas en cien combates con moros y franceses.

Cuando los aragoneses desembarcaron en Alcoyll, Bugrón y buen número de familias nobles acababan de ser asesinadas por los habitantes de Constantina. Sitiada la ciudad por los cristianos, hubo diarias peleas, singulares y sangrientas, entre éstos y los musulimes. Constantina, la gran ciudad, fué tomada, y pocos dias después aparecieron á los ojos del rey de Aragón dos barcos armados que llevaban las señeras negras. En ellos iban embajadores de Palermo para ofrecer á Pedro III la corona de Sicilia.

Asi puede decirse que de allí arranca la gloria y prosperidad del Estado aragonés, y que, á partir del solemne dia 29 de junio de 1282, fueron en interrompidas victorias las memorables barras de Aragón, que tanto lustre alcanzaron en el mundo, que en triunfo se pasearan por los mares.

Venciendo una formidable coalición de Poderes y intereses materiales y espirituales que se alzó en su daño; peleando contra el rey de Francia y contra el Papa, Pedro III fundó un imperio, que llegó á comprender bajo el cetro de su sucesor: Aragón, Valencia, Cataluña, las islas Baleares, Córcega y Cerdeña, el reino de Nápoles, Sicilia, Malta, Calabria, Grecia... El mar Mediterráneo, el mar Adriático y el mar Jónico proclamaron la justicia con que se llamó «el Grande» á Pedro III de Aragón.

Pero aun más que por sus hazañas llama la Historia «el Grande» á Pedro III por sus grandes dotes políticas, de estadista insigne. Tras la conquista de Sicilia volvió á España, desembarcando en Valencia. Halló á su reino quejoso y alterado, á todas las clases de la sociedad descontentas. Magnates, caballeros y estado llano sentíanse agraviados, y pedían Cortes.

Pedro III, que era un monarca enérgico y poderoso, pero al propio tiempo gobernante hábil, político prudente y sabio, en vez de desoir las quejas de sus súbditos, como hubiera hecho cualquiera otro sin ceñir su frente con el laurel de tantas conquistas, se apresuró á proveer, conforme solicitaba su pueblo, que se reunieran Cortes. Y en las de Zaragoza de 1283, satisfaciendo las quejas de los procuradores, conjuró la grave tempestad que amenazaba arruinarlo todo, el suelo de la patria y lo ganado al Extranjero.

Pedro III, en las Cortes de Zaragoza, otorgó el «Privilegio general», base de las libertades de Aragón, más anchas y cumplidas que las de la «Carta Magna» obtenida por los barones ingleses. Con la diferencia que estos últimos la alcanzaron de débil Juan Sin Tierra, en tanto los aragoneses impusieron su voluntad á un monarca revestido de gloria, cargado con el botin de ilustres conquistas. Y por el «Privilegio general», Pedro III, no sólo confirmaba los derechos de sus súbditos, sino que ampliaba las atribuciones de las Cortes, obligándose á convocarlas anualmente, y aumentaba las facultades de Justicia Mayor.

Asi, Pedro el Grande dió una eterna lección á los Gobiernos de todos los tiempos y de todos los paises: la que de la fuerza prestigio de una soberania más se afianza transigiendo con las justas reclamaciones de su pueblo que resistiéndola y condenándolas. Lección á menudo perdida; y que ha caido en tal olvido, que á los gobernantes de ahora parece signo de abdicación y debilidad dar la razón á los agraviados.

No es pretención nuestra el que tales ejemplos de la Historia sean aprovechados y sirvan para algo. Recordamos el hecho en este dia 29 de junio de 1900 á título no

más de recuerdo, ya se nos alcanza que los tiempos han cambiado y que á España no la rigen estadistas de aquella magnitud, conquistadores de tanta gloria.

¡Cómo no han de haber mudado los tiempos! Pedro III el Grande, ante las quejas de magnates, caballeros y gente popular, otorgaba el «Privilegio general», y en esta hora actual, cuando alguien reclama ó se queja, se suspenden las garantías constitucionales. Verdad es que el monarca de Aragón fundó un Imperio, el que comprendia Aragón, Valencia, Cataluña, las islas Baleares, Córcega y Cerdeña, el reino de Nápoles, Sicilia, Malta, Calabria, Grecia, y nuestros ministerios han perdido un Imperio, los restos de nuestros extensos dominios, en las Islas Occidentales y en el Extremo Oriente... Es justo que se nos compense de tamaños desastres con la ruina también del derecho y de la libertad.

¿La coleta es un perill?

— ¡Agueda, no sabs qué passa!

— No.

— Un cas que pot du disgustos. Lo meu Nasi m' ho ha contat y tot lo vehinat ne va ple.

— Apa, buenas, ja escriurás. ¡Si no t' espliques milló!...

— Dona, la guerra dels monyos; la coleta, que 's igual.

Aquest petit dialech tenia lloch ahir en l' aixida de la casa ahont habita tota la familia dels Tarrossers, que més que pisos de vehins pacífichs sembla alló una barriada de marmanyeres y bastaixos, á jutjar per la gran aglomeració d' habitants que hi ha, al estrem de que mols coneixen aquella casa ab lo nom de l' Hospici del carré de Dalt.

És inútil explicar á vostés que casi en tots los vehinats hi ha algún home d' aquets que tot ho sap y que passa sempre per ben enterat en tots los assumptos que 's discuteixen dintre de la barriada. Que hi ha una dona que no pot fer lluent ja la tapadora de l' olla, ell li explica com ho ha de fer. Se deslluriga algú un bras, Nasi sap lo que convé pera la primera cura. Se parla d' alguna que-tió d' actualitat, ningú está tant enterat com lo remendón del cautó, aixó es, lo senyor Nasi.

Ahir era dia de *Congrés* en les finestres de l' aixida. Totes les vehines estaven comentant les novetats que cada una portava de la plassa, puig casi tot aquell personal está acupat en lo mercat nou de la Riera del Canem.

— No cal que 't fassis il·lusions, aixó que dius no pot ser, — diu una del según pis.

— ¿No? Ja veurás, cridém al senyor Nasi y ell 'ns ho contarà tot.

— Qué passa, noyes, ¿ja hi sou? — diu lo senyor Nasi que surt á la porta que dona á les galeries del grandió hotel.

— Contins, senyor Nasi, lo que hi ha respecte la guerra dels monyos.

— Ja vaig dirvos ahir que 's un perill porta cua. Mireu, la *miu señora* ja casi està descidida a cremá 'l seu anyadit, perque ara se 'ls ha posat á la barretina als senyors de *las grandes potencias* que mitja humauitat no porti cua; y al efecte han comensat á moure bronquina allá a Ten-sinch y al Changa-gay. Més tart les empen-drán contra 'ls toreros y després.... prepareuvos, os toca á vosaltres.

— Y digui, senyor Nasi, ¿per qué ho fan aixó?

— Perque les grans potencies volen que les demás nacions tinguin lo cap cla, y portán cua, tot lo vapor de la máquina de pensá fuig per' allí.

— Donchs jo vaig sentir que 'l municipal de la casilla deya que la baralla era per odio de raza.

— Que t' ampatulles de la rassa; ¿que 't penses que 'ls xinos son criats a *las dreesas* del senyor Miura ó del compte de la l'aquetilla? No hi poseu dupte, aixó es gravissim. La gran sort qu' Espanya per ara no hi té res que veure ab aquest *tinglado*, perque 'ls amos diuen que ja no 'ns posarém may més ab negocis de fora casa, pero jo hem temo que si logren tallar les cues dels xinos, no 'ls hi passi pel cap venir cap aquí, perque es mol perillós tenir dintre de casa *gente de colea*. De totes maneres, si per cas jo descubreixo alguna cosa, j' avisaré y aleshores no tingueu por, tots en tots y sis... sas... fora embrassos de la closca. Apa adeu.

E. Cantero y Hernandez.

Tortosa, Joliol, 1900.

LO NIU

De quatre brins de cánam
fermant los quatre cims,
ab brosses que replega
fá 'l reyetó son niu.

— Esposa, aqueixa cambra
ab son moblatje rich
será la nostra alberga
y la dels nostres fills.—

Lo vent de marinada
balanceja los brins,
y grouxa la famella
que cova 'ls seus petits.

— Espós, aqueixa noya,
es altre tu quan riu.

— Y conversa ab los ángels
quan dorm sobre ton pit.—

Del turó de Moncada
vé 'l esparver brunzint,
y 'l reyetó entre 'l cánam
s' amaga esporuguit.

— Los tirans m' amenassan:
á mos brassos voniu,
la venjansa es á fora,
la pau es aquí dins.—

Vé l' estiu: la corbella
los cánams va ferint:

quant talla 'l niu, ja volen
los reyetons ardit.

La tomba oberta crida
lo cor adolorit:
quan hi caurém los pares,
ja quedarán los fills.—

Joseph Ll. Pons

NOTICIES

Avís

Preguéu á nostres subscriptors que 'n lo cas d' anarsen á passar l' istiu á fora se serveixin avisar son nou domicili pera enviarlos LA VEU DE TORTOSA sense augment de preu.

Lo dimecres pel mati va entregá s' ànima á Deu nostre benvolgut amich D. Miquel Hierro, oficial de comptabilitat de la Casa Comunal d' aquesta població.

La honradesa del intel·ligent empleat está prou probada y sols ens resta afegir que n' obstant la bona posició de que 'n altres temps havia disfrutat, ha mort pobre, perdent son patrimoni precisament en una época en que estava al frente de l' Administració de Consuns, quin carrech desempenyá ab tota aquella delicadesa propia del home honrat.

Partidaris de anteposar la justícia á tota rancunia de banderia política dediquém aquest recort com á darrer tribut d' admiració al home que 'n llurs dies prospers desdenyá 'l soborn y la riquesa que 'n altres ànimes corrompudes hauria trobat hostatje.

Descanse en pau lo malograt funcionari y rebi sa desconsolada familia lo nostre pésam més sentit.—R. I. P.

Durant aquesta última setmana s' han celebrat los examens de fi de curs en totes les escoles municipals de dintre Tortosa, quedant lo Tribunal molt complagut de l' aplicació dels alumnos y del zel desplegat per sos dignes Professors, en benefici de la ensenyansa.

Com la moral y cultura dels pobles dependeix única y exclusivament de la llavor escolar que 's fecondisa en llurs establiments ens apressurém á felicitar als il·lustrats Professors pel triomf obtingut en lo present curs académich.

Lo dia de San Pere s' ofegaren dos noys qu' estaven banyantse al riu davant de Campredó. Lo diumenge, tambe, vá sofrir igual desgracia un altre noy que prenía 'ls banys en la platja de Remolins.

Desgraciadament tots los anys se confirma aquell antich refran tortosí que diu: *San Joan demana carn per darrere y per devant.*

Llástima que les Autoritats locals no hi posen remey, lo qual se podria conseguir senyalant un tros de platja, degudament cercat, y prohibint, baix una forta multa, á tots los que contravingueren les ordres de l' Alcaldia.

Aquest seria l' unich modo d' impedir aquestes escenes desgarradores.

Doném les gracies al senyor President de la fira de Bestiar per l' atenció qu' ha tingut al enviarnos sis prospectes anunciadors.

En nostre número próxim ens ocuparém d' aquest programa.

La Comissió Organitzadora dels *Jochs Florals* qu' han de celebrarse durant les testes de nostra Patrona ha dirigit una comunicació á var.és persones distingides de Tortosa pregantlos se serveixin oferir

un premi pera dit certamen literari. Tambe s' ha endressat igual prech als artistes tortosins.

Segons se 'ns ha manifestat demá s' reunirá novament la Comissió ab l' exclusiu objecte de donar compte de les ofrenes rebudes y de ocuparse en la constitució del Jurat calificador.

Lo dimecres en l' exprés sortiren cap á Madrid els individus que componen la Junta permanent de l' Unió Catalanista, menos el secretari D. Luis Marsans.

L' objete d' aquest viatge es exposar á la Reyna Regent les aspiracions de l' Unió, aixís com mirar si hi ha medi de fixar la seva situació en lo que s' refereix á propaganda y legalitat de las Bases de Manresa.

La Junta de l' Unió té ja autorisació concedida de la Regent pera l' audiència.

Lo dimecres varen verificarse los examens en l' acreditat *Col·legi de Nostra Senyora de la Cinta* dirigit pels il·lustrats Mestres D. Manel Montagut y D. Joseph Fortuño.

Lo Tribunal quedá agradósament sorpres del estat de totes les seccions, mereixent honrosa distinció los aventajats alumnos senyors Benet, Aloguin, Alvarez, Pedret, Garcia, Subirats, Andreu Fusté, (R), Espuny, Roig, Fusté (E), Ramos, Benet (F), Pegueroles y Llassiera.

Prou voldriem nosaltres ocuparnos del brillant estat de dit Col·legi, pero ens ho impideix la falta d' espay, per quina rahó ens concretém á donar la enhorabona als il·lustrats Professors que tan dignament se conduheixen.

Lo dilluns va mori á nostra ciutat la virtuosa senyora D.ª Rosa Dosdat, mare de nostre reverent y benvolgut amich don Salvador Rey.

Les virtuts de la difunta y les simpaties de que gosa la familia se van poguer apreciar al enterro, quina concurrencia va esser nombrosa y escullida.

LA VEU DE TORTOSA s' associa al condol de la familia y al desitjar á son aymanís-sim fill la resignació cristiana pera sofrir aquesta perdua. prega á sos llegidors n, obliden en sas fervents oracions l' ànima de la finada. encara que piadosament pensant, disfrute ja de la benaventuransa eterna.—D. E. P.

Voreta al mar y situada en un dels millors punts de les platjes de l' Ampolla está pera llogar una casa de nova construcció ab tres dormitoris independents.

Lo qui vulga més informes pot demanarlos á D. Feliph Navarro carrer de la Rosa—Tortosa.

En los examens celebrats en la Escola Municipal de música de Barcelona ha obtingut la nota de *sobressalient* nostra pavsana senyoreta D.ª Amparo Lledó y Foguet, filla de nostre estimat amich don Rafel.

Al felicitar á la notable alumna remerciém nostra coral enhorabona á la familia.

S' ha suspés, hasta nova ordre, la excursió que tenia projectada per' avuy la *Sociedad Velocipédica* á la farola de Buda á causa del mal estat del vapor *Ciudad de Tortosa*.

SECCIÓ RELIGIOSA

SANTS DE LA SETMANA

Diumenge, dia 8, Santa Isabel. —Dilluns, 9, San Zenon.—Dimars, 10, San Cristófol.—Dimecres, 11, San Pio.—Dijous, 12, San Joan Gualbert.—Divendres, 13, San Anacleto.—Dissapte, 14, San Bonaventura Cardenal.

I mp. de E. Cantero, San Blay, 34, Tortosa.